

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י"ח בתמוז תשע"ז | דף היומי בבלי: בבא בתרא קע"א

דף היומי בהלכה: מסימן רמ"ב אמצע הסעיף "ולא אמרו" עד תחילת סימן רמ"ג.

מוסרה: 'ואראה עוד' עד 'וראה עוד' | קנין חכמה הלימוד השבועי: ארחות צדיקים שער הנדיבות 'וכל המעלים עיניו' עד שער הזכירה 'השישית שיזכור אם יש בו'.

ענייני דיומא

אילו ניגונים אסור לשמוע בימי המצרים?

לידי שמחה, או לידי ריקוד, ויש שהחמירו בכך, ויש שכתבו שאף שמעיקר הדין מותר לשומעם, לכתחילה אין להקל בכך.

מתוך משנה ברורה סימן תקנא ס"ק טז; ביאורים ומוספים דרשו.

אין לקיים ריקודים ומחולות בימי 'בין המצרים', וכתבו הפוסקים שהוא הדין לשמיעת כלי זמר, ואף מתוך הקלטה, כגון ב'טייפ', נגן וכדומה, ונחלקו בנוגע לשמיעת שירה ווקאלית (ללא כלי נגינה) מתוך הקלטה - אם דינה כשמיעת כלי זמר, וכן אם מותר לשיר בימים אלה. ויש שהקלו בניגונים שאינם מביאים

הדף היומי בהלכה

מתי מותר לכבס ביום שישי? והאם ניתן להקל כשמייבשים במכונת ייבוש?

יהיו פנויים להכין את צורכי השבת. ובזמננו, שמכבסים במכונת כביסה - יש אומרים שניתן לכבס ביום שישי, ויש שהקלו בכך רק אם מייבש את הכבסים במכונת ייבוש; ויש אומרים שאין לכבס ביום שישי. ובבגדי ילדים, או במקרה שאין בגד מכובס לשבת - לכלל הדעות יש להקל. [שו"ע רמב, א, ומשנ"ב ה; ביאורים ומוספים דרשו, 25, 26 ו-28]

עזרא הסופר תיקן שיכבסו את הבגדים לשבת, כדי שילבשו בשבת בגדים נקיים. ויש שכתב שהדברים אמורים רק בבגדים הסמוכים לגוף, וכן חולצה וכיוצא בה; אך לא בבגדים עליונים, כגון חליפה, ובאלו יש להקפיד רק שיהיו נקיים, ואין צורך לכבסם. ויש אומרים שבכל הבגדים - אם הם נקיים, אין צורך שיהיו דווקא מכובסים. והתקנה היתה לכבס ביום חמישי, כדי שבערב שבת

הדף היומי בהלכה

האם יש ענין לאפות חלות לשבת גם כשניתן לקנות במאפיה?

הראשון, ונגזר עליו המוות; ולפיכך הנהיגו שהאשה תפריש חלה בערב שבת, לתיקון ענין זה. ויש שכתבו שהטעם הראשון - כבוד השבת - הוא העיקרי, ולפיכך, בזמננו שמוכרים בחנויות חלות המיוחדות לשבת, אין צורך שהאשה תאפה בעצמה, כיון שאין כל חסרון בכבוד השבת בחלות הקנויות. [שו"ע רמב, א, ומשנ"ב ו; ביאורים ומוספים דרשו, 34]

מנהג ישראל עוד מימי חכמינו ז"ל, שהנשים אופות חלות לשבת; ויש למנהג זה רמז בתורה. ושני טעמים לדבר: האחד - מפני כבוד השבת, שאופים פת במיוחד לשבת. והשני - כדי שתפךשנה 'חלה'; ושורש טעם זה בכך שאדם הראשון נחשב כ'חלה' שהשי"ת הפריש מן האדמה לאחר שערב מים בעפרה, ובערב שבת, יום בריאתם, גרמה חוה לאבדן חלה זו על ידי שהחטיאה את אדם

מה נכלל ב'הוצאות שבת ויום טוב' שאם תוציא הרבה תקבל הכנסה גדולה?

מוציא הרבה - יתנו לו הכנסה גבוהה עבורם. וכתבו פוסקי זמננו, שתשלום עבור חשמל כשר לשבת וליום טוב, הוא בכלל הוצאות שבת ויום טוב שאין להן קצבה. ועוד כתבו, שהוצאות שהן בגדר 'מותרות', ואינן צורכי שבת מובהקים - אינן בכלל ההוצאות שאין להן קצבה. [משנ"ב רמב, ד; ביאורים ומוספים דרשו, 21]

חכמינו ז"ל אמרו שההכנסות שיש לאדם לצורך הוצאותיו עבור פרנסת ימי החול - קצובות מראש השנה למשך כל השנה. ולכן צריך להזהר שלא להוציא יתר על המידה ביום אחד, כיון שמפחית בכך את ההוצאות שיוכל להוציא בימים האחרים. אבל הוצאות שבת, יום טוב, ולימוד התורה של הבנים - אין להם קצבה, ואם מוציא מעט - יתנו לו מן השמים הכנסה נמוכה עבורם, ואם

המוסר היומי

כיצד הופכת השלכת מטבע ברחוב למדרגה גבוהה של צדקה? והאם עדיף להעניק לעני מאכל מוכן לאכילה

את האדם עם כל סביבתו - וכתמונות שבזמננו - וכל פריט בסביבתו כביכול יצק ויעיד על המעשה שעשה, ולא יוכל להכחישו. וכל מעשה שעשה אדם בהסתר מאין רואים, יראה למעלה במוחש, כאדם התופס הגנב בשעת מעשה, ורואה את הגנב, את החפצים הנגנבים, וכל פרטי המעשה; וכעין ההסרה שבזמננו. [שם עולם, חלק א פרק כד]

החפץ חיים מאריך בתועלת המוסרית שיש בהתבוננות במצלמה, להבין את הצורה בה מתנהל הדיון בבית דין של מעלה, כאשר יראו לאדם תמונות ברורות ומקיפות מכל המעשים שעשה בימי חייו. ומוסיף החפץ חיים, על פי המציאות בזמננו, שכאשר מצלמים תמונה של אדם, בדרך כלל מצלמים רק את דמותו, ללא הסביבה, כדי לחסוך הוצאות המרובות הכרוכות (באותם ימים) בצילום ובהדפסתו. אבל בבית דין של מעלה, תראה כל תמונה במלואה, דהיינו שיראו

פניני הפרשה

דרש בעזות פנים להעלות את משכורתו כחזן

ראשי הקהילה ודרש בעזות פנים להעלות את משכורתו כחזן ולהשוותה עם משכורתו של הרב. שמע רבי פנחס את דרישת החזן ואמר: "עליך נאמר עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס"...

(שבת טיש)

בקהילת פרנקפורט שבגרמניה, בעת רבנותו של רבי פנחס הלוי הורביץ בעל הפלא"ה, שימש בבית הכנסת המרכזי חזן, אשר הצטיין בקולו הערב אבל לא ביראת שמים, ורבים ריננו כי מתנהג הוא בקלות ראש ואינו מקפיד על המצוות. כשראה החזן את הערצתם של המתפללים לתפילתו הערבה, בא אל

כשהציעו למרן הגראי"ל שטיינמן להחליף את שם משפחתו ל'בוזגלו'

סקירה עם עורך העלון והניוזלטר 'לקראת שבת' הרב משה הרמון, המעניק לנו טעימות קלות ממוגוון החומרים המרתקים שנכתבו ורוכזו במיוחד עבורכם. יעקב א. לוסטיגמן

לילות כימים על ההפקה המקצועית והמשובחת המביאה הרבה חיזוק ואמונה לבתי ישראל, ואשר הפכה לנכס צאן ברזל בשולחן השבת המשפחתי בבתים רבים ברחבי הארץ והעולם.

כמו בכל שבוע, גם השבוע כולל העלון המיוחד אייטמים מרתקים ומעוררי מחשבה והתחזקות. "בין היתר", מספר העורך, "הבאנו השבוע מעשה בו שאל מאן דהו את מרן הגראי"ל שטיינמן שליט"א, אם יסכים להחליף את שמו

במסגרת הניוזלטר החדש 'הפוחת בכל יום', נביא לכם בעזרת ה' מדי שבוע בימי רביעי, סקירה קצרה שתעניק לכם הצצה לניוזלטר המיוחד 'לקראת שבת' המתפרסם בימי חמישי, ומוקדש לענייני הפרשה וענייני דיומא.

את הסקירה ערכנו יחד עם עורך הניוזלטר הפופולרי הרב משה הרמון, שעמל

”בנוסף נקרא השבוע על הוועידה המפורסמת שהיתה בזמנו של מרנא החפץ חיים זיע”א, אשר הסביר בענוות חן ובצדקותו הרבה כי הטריח את עצמו להגיע אליה למרות גילו המופלג, מחמת הדאגה העמוקה שלו לעולם התורה: ”מכניסים את אחותי לחדר הניתוחים ואני לא אבוא לדרוש בשלומה?...”.

”וגם: מה קרה כשהגר”ח קנייבסקי שליט”א הכניס את אחד מבניו בכריתו של אברהם אבינו ע”ה, וכשרצו לקבוע את השעה, נוצרה התנגשות בין סדר הלימוד של הסבא מצד האב מרן הסטיפלער הקדוש, עם סדרי הלימוד של הסבא השני, מרן פוסק הדור הגר”ש אלישיב זצוק”ל.”.

ליבזגלו או 'ברקוביץ', כדי למנוע מחלוקת. תיאור אחר שהבאנו מחייו של מרן הגרא”מ שך, שהיה חי בדחקות נוראית בבחרות, והגדיר לאחר מכן את הימים הללו כשנים הטובות ביותר בחייו.”.

”אנחנו עדיין בתוך ימי השלושים לפטירתו של הרה”צ מנחם דוידוביץ זצ”ל”, אומר הרב הרמן. ”הוא היה ידוע ומפורסם כגדול הסופרים, מכנים אותו 'אבי הסופרים', אבל מכריו ומקורביו ידעו גם שהוא היה איש חסד אמיתי בכל רמ”ח אבריו ושס”ה גידיו. נספק הצצה חטופה לאורחות חייו של האיש היקר הזה. אחר מיטתו.”.

תדע לך שטעיתי בפסק שפסקתי לך ואני מקבל על עצמי בתור תשובת המשקל כל שנה בדרשת שבת הגדול להזכיר דין מדיני ריבית

הסיפור, שבגללו במשך 50 שנה בכל דרשת שבת הגדול עד הדרשה האחרונה בחייו הזכיר בעל ה'שבט הלוי' איזה עניין מענייני ריבית

כזה נקרא ריבית והוא אסור, הוא חזר חזרה ל"בית ישראל" וסיפר לו מה שאמר לו אותו רב, אמר לו ה"בית ישראל", כעת תחזור חזרה לרבינו ותשאל אותו את השאלה עוד הפעם, הוא הגיע לרבינו ושאל את השאלה עוד הפעם.

נענה רבינו ואמר לו, האם לא אתה היית בערב פסח לשאל שאלה זו, ענה היהודי ואמר שכן, אמר לו רבינו תדע לך שטעיתי בפסק שפסקתי לך בשעתו, ובאמת הדבר אסור, ואני מקבל על עצמי בלי נדר בתור תשובת המשקל כל שנה בדרשת שבת הגדול להזכיר דין מדיני ריבית.

ואכן רבינו מאז בכל דרשת שבת הגדול ועד הדרשה האחרונה בחייו הזכיר רבינו איזה עניין מענייני ריבית, כדי לכפר על הטעות שטעה בשעתו, ולא ח"ו שמישהו נכשל אלא כיוון שמתוך לחץ של ערב פסח יצאה הוראה בטעות ובשגגה מפה קדשו. קיבל על עצמו דבר זה, נורא ואיום למתבונן עד היכן הגיעה צדקותו של רבינו שגם הודה בפה מלא בטעות וכן קיבל על עצמו מיד תיקון תשובה על זה כל ימי חייו...

ועוד יותר עת מבחן היא, היה אומר רבינו בעל 'שבט הלוי', שיוכל המורה הוראה לומר "דברים שאמרת טעות הם ביד", העניין של 'הודה ולא בוש'; מורה הוראה צריך לדעת שעיקר תפקידו הוא לעמוד ולשרת לפני ה', ואין אדם עומד על דברי תורה אלא א"כ נכשל בהם (גיטין מ"ג, א') זהו הכח האמיתי של מורה הוראה אשר יונק את כוחות נפשו ממקורות קדושים, וזהו שעת מבחן להודות באמת ולא לתרץ את עצמו בתירוץ כלשהוא.

(מתוך ולא שבט הלוי בלבד)

"וַתִּתֶּנָּה מִהוֹדֶךָ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ" (במדבר כ"ז כ')

ועוד יותר עת מבחן היא, היה אומר רבינו, שיוכל המורה הוראה לומר "דברים שאמרת טעות הם ביד", העניין של 'הודה ולא בוש', מורה הוראה צריך לדעת שעיקר תפקידו הוא לעמוד ולשרת לפני ה', ואין אדם עומד על דברי תורה אלא א"כ נכשל בהם (גיטין מ"ג, א') זהו הכח האמיתי של מורה הוראה אשר יונק את כוחות נפשו ממקורות קדושים, וזהו שעת מבחן להודות באמת ולא לתרץ את עצמו בתירוץ כלשהוא.

ומעשה היה לפני כחמישים שנה ביהודי שלא היה לו פרנסה, הוא תינה את צערו לפני אחד מידידיו שהיה סוחר בבורסה, הידיד שמע מקשיי פרנסתו והציע לו שיתן לו אלף דולר שבזמנו היה הרבה כסף, והוא ישקיע את זה בשבילי בבורסה, ויתן לו חלק מהרווחים.

היהודי שהיה חסיד גור אמר לו אני אשאל את הרבי, הבית ישראל ז"ע. כששאל את הבית ישראל, שאל אותו הרבי, האם אתה מוכן גם להפסיד או רק להרוויח? ענה היהודי מאיפה יש לי להפסיד?! אמר לו הרבי, אם אתה עושה עמו הסכם רק לרווחים ולא להפסדים צריך לשאול רב אם מותר לך לעשות כזה דבר.

היהודי היה גר בבני ברק לא רחוק ממעונו של רבינו, והחליט לעלות לשאול את רבינו, היה זה תקופת ערב פסח, הוא נעמד בתור בין עשרות שואלים אחרים, כשהגיע תורו שאל את רבינו, רבינו השיבו שמתר, היהודי נסע חזרה ל"בית ישראל", וסיפר לו, שרבינו אמר לו שמתר, ה"בית ישראל" אמר זה לא יתכן, גש לרב אחר ותשאל.

הוא ניגש לרב אחר, והרב השני אמר לו זהו סעיף מפורש בשו"ע שדבר